

TYT
KAMP

**S
N
D
A
J**

YD PRO
YAYIN DENİZİ

ANALİZLER
ÖZET BİLGİLER
KAZANIM TABLOSU
TEKRAR ETTİREN SORULAR

208 SORUDA

FELSEFE / DİN KÜLTÜRÜ VE
AHLAK BİLGİSİ

Ergün İÇÖZ

SONDAJ

KAREKODU OKUT
VİDEO ÇÖZÜME ULAŞ

(Herhangi bir karekod okuyucu ile okutabilirsiniz.)

120 SORUDA

TYT

FELSEFE

1. içerik

- Felsefeyi Tanıma
- Felsefenin Anlamı
- Felsefi Düşünme
- Felsefenin İnsan ve Toplum Hayatındaki Rolü
- Düşünme ve Akıl Yürütmenin Temel Kavramları
- Düşünme ve Akıl Yürütme Dilin Önemi
- Felsefi Soru Oluşturma
- Felsefi Bir Görüşü veya Argümanı Sorgulama

ÖSYM KONU ANALİZİ

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
2	2	2	2	1	1	-	2	-	2	-	-

2. içerik

- Felsefenin Temel Konuları ve Problemleri
- Varlık Felsefesi
- Bilgi Felsefesi

ÖSYM KONU ANALİZİ

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
7	7	7	6	7	7	16	14	10	8	-	6

3. içerik

- Felsefenin Temel Konuları ve Problemleri
- Bilim Felsefesi
- Ahlak Felsefesi

ÖSYM KONU ANALİZİ

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
7	7	7	6	7	7	16	14	10	8	-	6

4. içerik

- Felsefenin Temel Konuları ve Problemleri
- Din Felsefesi
- Siyaset Felsefesi

ÖSYM KONU ANALİZİ

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
7	7	7	6	7	7	16	14	10	8	-	6

5. içerik

- Felsefenin Temel Konuları ve Problemleri
- Sanat Felsefesi
- Felsefi Okuma ve Yazma
- Felsefi Metin Analizi
- Alternatif Görüş Geliştirme
- Felsefi Akıl Yürütme Becerilerini Diğer Alanlarda Kullanma

ÖSYM KONU ANALİZİ

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
7	7	7	6	7	7	16	14	10	8	-	6

6. içerik

- MÖ 6. Yüzyıl-MS 2. Yüzyıl Felsefesi
- Felsefenin Ortaya Çıkışı
- MÖ 6. Yüzyıl-MS 2. Yüzyıl Felsefesinin Ayırıcı Nitelikte
- MÖ 6. Yüzyıl-MS 2. Yüzyıl Filozoflarının Felsefi Görüşlerinin Analizi
- MS 2. Yüzyıl-15. Yüzyıl Felsefesi
- MS 2. Yüzyıl-MS 15. Yüzyıl Felsefesinin Ayırıcı Nitelikli
- MS 2. Yüzyıl-MS 15. Yüzyıl Filozoflarının Felsefi Görüşlerini Analizi

ÖSYM KONU ANALİZİ

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0

7. içerik

- 15. Yüzyıl-17. Yüzyıl Felsefesi
- 15. Yüzyıl-17. Yüzyıl Felsefesinin Ayırıcı Nitelikler
- 15. Yüzyıl-17. Yüzyıl Filozoflarının Felsefi Görüşlerinin Analizi
- 18. Yüzyıl-19. Yüzyıl Felsefesi
- 18. Yüzyıl-19. Yüzyıl Felsefesinin Ayırıcı Nitelikleri
- 20. Yüzyıl Felsefesi
- 20. Yüzyıl Filozoflarının Felsefi Görüşlerinin Analizi

ÖSYM KONU ANALİZİ

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4

Sözlük

Agnostisizm (bilinemezlik): Tanrı'nın varlığının ya da yokluğunun bilinemeyeceğini savunan görüş.

Alternatif: Seçenek

Analiz: Çözümleme. Bir fikri, bir düşünceyi oluşturan unsurları ayrıntılı bir şekilde inceleme.

Anoloji: İki farklı durum arasındaki ortak yönlerden hareketle çıkarımda bulunmak.

Örnek: Platon ve Demokritos'un İlk Çağ filozofu olmalarından yola çıkarak Platon'un idealist olma özelliğinin Demokritos'ta da olduğunu düşünmektir. Kesinlik taşımaz.

Apaçıklık: Bilginin açık ve seçik olarak ortaya konulması.

Argüman: Bir görüşü desteklemek ve doğrulamak amacıyla bir ya da daha fazla öncülünden sonucun çıkarsandığı kanıtlanma tarzı. Örnek: Boğaziçi Üniversitesini kazanmak için düzenli ve sürekli çalışmak gerekir. Çünkü bu üniversiteyi kazanmak isteyen çok sayıda öğrenci var. Onları geçebilmek için çok çalışmalıyız.

Ateizm (Tanrı tanımazlık): Tanrının varlığını ve dinleri reddeden görüş.

Bilgi: Özne ile nesne arasında kurulan ilişkinin ürünü.

Bilimsel açıklama: Bilimsel olgu ya da olayları meydana getiren neden - sonuç ilişkilerinin açığa çıkarılması.

Bilimsel öndeyi: Henüz gerçekleşmemiş bir olayı bilimsel açıklamalardan yola çıkarak tahmin etme.

Bilinç: İnsanın çevresini ve kendisini anlamasını sağlayan anlamsal süreçlerin toplamı.

Çelişiklik: Bir bütünün öğelerinin kendi içinde çelişme durumu. Örnek: Müslümanım diyen kişinin hiç ibadet yapmaması.

Deizm: Tanrı'nın evreni yarattıktan sonra ona müdahale etmediğini kabul eden dini görüş.

Determinizm: İnsanın eylemlerinde özgür olamayacağını savunan yaklaşım.

Doğruluk: Gerçekliğe ait ileri sürülen yargının gerçekle uyuşmasıdır. Örnek: "Ateş yakıcıdır." önermesinde "yakıcı olma" niteliğinin ateşte bulunmasıdır. Bu nedenle önermeye doğru denilir.

Düalizm (ikicilik): Varlıkların madde ve düşünceden oluştuğunu savunan yaklaşım.

Egoizm (bencillik): İnsan eylemlerinin temelinde ben sevgisinin yer aldığını savunan yaklaşım.

Eleştiri: Özellikle bilginin temellerini ve doğruluk durumunu inceleme, sına yargılama.

Empirizm (deneycilik): Doğru bilgiye deney yoluyla ulaşılabileceğini savunan yaklaşım.

Felsefe: Varlık, bilgi ve değerler konusunda akla dayalı, eleştirel ve sistematik düşünme faaliyeti.

Felsefi düşünce: Bir felsefi probleme yönelik, eleştirel, tutarlı, sistemli, öznel ve temellendirilmiş düşünce.

Felsefi metin: Bir felsefi probleme yönelik oluşturulan metin.

Felsefi soru: Bir felsefi probleme yönelik, bir şeyin "ne" olduğuna ilişkin eleştirel, tutarlı soru.

Fenomen: Algılanan gerçeklikleri ifade eden terim.

Fenomenalizm (görüngübilim): Fenomenlerin yani görünenlerin gerçek olduğunu savunan varlık anlayışı.

Geleneksel egemenlik: Yöneten yönetilen ilişkisinin geleneklere dayalı olduğu egemenlik türü.

Gerçeklik: Nesnelerin insan zihninden bağımsız olarak dış dünyada var olması. Örnek: Taş serttir.

Görüş: Kişilere göre değişen ve bilimsel olarak kanıtlanamayan fikir, kanı. Örnek: Platon en tutarlı filozoftur.

Hedonizm (hazcılık): İnsanın eylemlerinin amacının haz olduğunu savunan yaklaşım.

Hikmet: Bütün olup bitenlerin esasını bilmek.

İdealizm (düşüncelilik): Gerçekliğin insan zihninde olduğunu savunan yaklaşım.

İktidar: Yönetimi elinde bulundurma gücü.

İndeterminizm: İnsanın eylemlerinde tamamen özgür olduğunu savunan yaklaşım.

Varlık Felsefesi (Ontoloji)

Temel Soruları

- Varlık var mıdır?
- Varlığın mahiyeti nedir?
- Evrende amaçlılık var mıdır?

Varlığın Olup Olmadığı Problemi

Yoktur Diyenler

- Nihilizm
- Taoizm

Vardır Diyenler

- Realizm

Bilim Felsefesi

- Bilim Felsefesinin Konusu
- Bilim – felsefe ilişkisi
- Ürün olarak bilim
- Bilimsel Yöntem

Sanat Felsefesi (Estetik)

Temel Soruları

- Güzellik nedir?
- Sanat nedir?
- Ortak estetik yargılar var mıdır?

Sanatın ne olduğu problemi

- Oyun kuramı
- Dışavurumcu kuram
- Biçimci kuram
- İşlevselci kuram
- Yansıtmacı kuram

Siyaset Felsefesi

Temel Kavramları

- Birey
- Toplum
- Sivil toplum
- Egemenlik
- İktidar
- Devlet
- Meşruiyet

Devlet Nasıl Oluşmuştur?

Doğal yapı olarak

- Platon
- Aristoteles
- Fârâbî
- İbn-i Haldun

Yapay kurum olarak

- J.J. Rousseau
- T. Hobbes
- J. Locke

FELSEFENİN TEMEL KONULARI VE PROBLEMLERİ

Bilgi Felsefesi (Epistemoloji)

Temel Soruları

- Gerçeklik ve doğruluk nedir?
- Bilgi nedir?
- Bilginin kaynağı nedir?
- Doğru bilgi mümkün müdür?
- Doğru bilginin ölçütü nedir?

- Tümel uzlaşım
- Tutarlılık
- Apaçıklık
- Uygunluk
- Fayda

Doğru bilgi mümkün müdür?

Doğru bilgi yoktur diyenler

- Rölativizm
- Septisizm

Doğru bilgi vardır diyenler

- Rasyonalizm
- Empirizm
- Kritisizm
- Entüisyonizm

Din Felsefesi

Temel Soruları

- Tanrının varlığı ile ilgili görüşler nelerdir?
- Evren sonlu mudur, sonsuz mudur?
- Ölümden sonra yaşam var mıdır?

Teoloji – Din Felsefesi Farkı Tanrı'nın Varlığı Problemi

- Teizm
- Deizm
- Panteizm
- Panenteizm
- Ateizm
- Agnostisizm

İdeal Düzen Olamaz

- Sofistler
- Nihilistler
- Anarşistler

İdeal Düzen Olabilir

- Kapitalizm
- Sosyalizm
- Sosyal Devlet

Ütopya

Korku ütopyası

- G. Orwell "1984"
- A. Huxley "Yeni Cesur Dünya"

İyimser ütopya

- Platon "Devlet"
- Farabi "Erdemli Şehir"
- T. More "Ütopya"
- T. Campanella "Güneş Ülkesi"
- F. Bacon "Yeni Atlantis"

Ahlak Felsefesi (Etik)

Temel soruları

- İyi ve kötü nedir?
- Özgürlük ve sorumluluk ilişkisi nasıldır?
- Evrensel ahlak yasası var mıdır?

Evrensel ahlak yasası problemi

Evrensel ahlak yasası vardır diyenler

- Erdem ahlakı
- Sezgi ahlakı
- Ödev ahlakı
- Utilitarizm
- Fayda ahlakı

Evrensel ahlak yasası yoktur diyenler

- Hedonizm
- Egoizm
- Anarşizm
- Varoluşçuluk
- Ahlakî Nihilizm
- Pragmatizm

Özgürlük problemi

- Determinizm
- İndeterminizm
- Otodeterminizm
- Liberteryanizm
- Fatalizm

SORU KAZANIMLARI

1.	11.1.1 Felsefenin ortaya çıkışını hazırlayan düşünce ortamını açıklar.	35.	10.3.1. Varlık felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.
2.	10.1.1 Felsefenin anlamını açıklar.	36.	10.3.2. Bilgi felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.
3.	11.1.1 Felsefenin ortaya çıkışını hazırlayan düşünce ortamını açıklar.	37.	10.3.2. Bilgi felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.
4.	10. 1. Felsefeyi tanımayı açıklar.	38.	10.3.1. Varlık felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.
5.	10. 02. Felsefeyle düşünmeyi açıklar.	39.	10.2.4. Felsefi bir görüşü veya argümanı sorgular.
6.	10.02. Felsefeyle düşünmeyi açıklar.	40.	10.2. Felsefeyle düşünmeyi açıklar.
7.	10.2.4. Felsefi bir görüşü veya argümanı sorgular.	41.	10.3.2. Bilgi felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.
8.	10.1.2. Felsefi düşüncenin özelliklerini açıklar.	42.	10.2.4. Felsefi bir görüşü veya argümanı sorgular.
9.	10.3. Felsefenin temel problemlerini ve konularını açıklar.	43.	10.3.2. Bilgi felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.
10.	10.1.2. Felsefi düşüncenin özelliklerini açıklar.	44.	10.1.2. Felsefenin insan ve toplum hayatı üzerindeki rolünü örneklerle açıklar.
11.	10.2.3. Bir konuyla ilgili felsefi soruları açıklar.	45.	10.3.2. Bilgi felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.
12.	10.3.2. Bilgi felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.	46.	10.3.1. Varlık felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.
13.	10.1.2. Felsefi düşüncenin özelliklerini açıklar.	47.	10.3.2. Bilgi felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.
14.	10.2.4. Felsefi bir görüşü veya argümanı sorgular.	48.	10.3.2. Bilgi felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.
15.	11.1.1. Felsefenin ortaya çıkışını hazırlayan düşünce ortamını açıklar.	49.	10.3.2. Bilgi felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.
16.	11.1.1. Felsefenin ortaya çıkışını hazırlayan düşünce ortamını açıklar.	50.	10.3.2. Bilgi felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.
17.	10.2.2. Düşünme ve akıl yürütmeye ilişkin kavramları açıklar.	51.	10.2.4. Felsefi bir görüşü veya argümanı sorgular.
18.	10.2. Felsefeyle düşünmeyi açıklar.	52.	10.2. Felsefeyle düşünmeyi açıklar.
19.	10.4.1. Felsefi bir metni analiz eder.	53.	10.3. Felsefenin temel konularını açıklar.
20.	10.4. Felsefeyi okuma ve yazma açıklar.	54.	10.1.2. Felsefi düşüncenin özelliklerini açıklar.
21.	10.3.4. Ahlak felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.	55.	11.4.2. 18. yüzyıl -19. yüzyıl felsefesinin karakteristik özelliklerini açıklar.
22.	10.2.1. Düşünme ve akıl yürütmeye ilişkin kavramları açıklar.	56.	11.4.4. 18. yüzyıl -19. yüzyıl felsefesindeki örnek düşünce ve argümanları felsefi açıdan değerlendirir.
23.	10.2.1. Düşünme ve akıl yürütmeye ilişkin kavramları açıklar.	57.	10.1.2. Felsefi düşüncenin özelliklerini açıklar.
24.	10.2.1. Düşünme ve akıl yürütmeye ilişkin kavramları açıklar.	58.	10.1.3. Felsefenin insan ve toplum hayatı üzerindeki rolünü örneklerle açıklar.
25.	10.2.1. Düşünme ve akıl yürütmeye ilişkin kavramları açıklar.	59.	11.1.1. Felsefenin ortaya çıkışını hazırlayan düşünce ortamını açıklar.
26.	10.3.2. Bilgi felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.	60.	10.3.1. Varlık felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.
27.	10.2. Felsefeyle düşünmeyi açıklar.	61.	10.4.1. Felsefi bir metni analiz eder.
28.	10.2.1. Düşünme ve akıl yürütmeye ilişkin kavramları açıklar.	62.	10.3.2. Bilgi felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.
29.	11.4.4. 18. yüzyıl -19. yüzyıl felsefesindeki örnek düşünce ve argümanları felsefi açıdan değerlendirir.	63.	10.3.2. Bilgi felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.
30.	10.1.2. Felsefi düşüncenin özelliklerini açıklar.	64.	10.3.2. Bilgi felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.
31.	10.3.3. Bilim felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.	65.	10.3.2. Bilgi felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.
32.	10.3.1. Varlık felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.	66.	10.4.1. Felsefi bir metni analiz eder.
33.	10.3.2. Bilgi felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.	67.	10.3.4. Ahlak felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.
34.	10.3.2. Bilgi felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.	68.	11.2.4. MS 2. yüzyıl-MS 15. yüzyıl felsefesindeki örnek düşünce ve argümanları felsefi açıdan değerlendirir.

1. Felsefenin Antik Yunan'da ortaya çıkması rastlantı değildir. Antik Yunan'ın deniz ticaretine açık olması, ekonomik refahın ve üretim fazlasının oluşmasına neden olmuştur. Ekonomik gelişmeler ve ticaret insanların birbirleriyle iletişim içinde olmasına ve kültürel etkileşimin gelişmesine sebep olmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi felsefenin Antik Yunan'da ortaya çıkmasının nedenleri arasında gösterilemez?

- A) Ekonomik zenginlik
- B) Üretim fazlası
- C) Kültürel etkileşim
- D) Dinî inançlar
- E) Elverişli ortam

2. Felsefe yani "philo-sophia" kelime anlamı olarak "bilgiyi sevmek" veya "bilgelik sevgisi" anlamlarına gelir. Filozof ise bilgiyi seven, bilginin peşinde koşan anlamına gelir. Filozof her şeyi bilen değil bilge olmaya çalışan kişidir.

Bu parçaya göre filozof olmanın en önemli şartı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilmek için bilme güdüsünün bulunması
- B) Bilgiyi sorunları çözmek için kullanma
- C) Erdem ve bilgeliğin bilgisinin peşinde olma
- D) Toplum tarafından tanınmak isteme
- E) Toplumun sorunlarına çözüm arama

3. Felsefe, tarih içinde birçok saldırıya uğramış ve toplum tarafından dışlanmıştır. Felsefe ile uğraşan kişiler boş, gereksiz, çözüm üretmeyen kişiler olarak suçlanmıştır. Fakat felsefe doğası gereği toplumsal sorunlara çözüm üretmekten çok sadece bilmek için bilmek ister. Bu yüzden hem felsefe hem de felsefe ile uğraşan kişiler hayatı anlamaya ve sorgulamaya çalışmıştır.

Bu parçada felsefenin toplum tarafından dışlanmasının en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumsal sorunlara çözüm üretmemesi
- B) Olaylara eleştirel yaklaşması
- C) Toplumun gelenek ve göreneklerine karşı çıkması
- D) Dönemin koşullarına uyum sağlaması
- E) Göreceli bilgiler ortaya koyması

4. İnsan yaşamının belki de en önemli evrelerinden biri bilgiye ve bilgeliğe ulaşmaktır. İnsan akla sahip olan bir varlık olarak düşünür, araştırır, sorgular ve eleştirir. Bu yüzden doğada olup biten her şeye karşı bir yaklaşım bir tavır geliştirir. Bilmek insana özgü bir tavidir.

Bu parçada "bilgi-bilgelik" kavramları ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İnsan doğal olarak bilmek ister.
- B) İnsan bilgeliğe ulaşma çabasındadır.
- C) İrdeleyici bir tavır gerektirir.
- D) İnsanın bilgileri doğuştan vardır, sadece akıl ile bu bilgileri sorgular ve eleştirir.
- E) Evreni anlama ve bilme çabasındadır.

39. İnsan, soru sorabilen biricik varlıktır. O, bilinçli bir varlık olarak düşünebilmekte, soru sorabilmekte, problem çözebilmekte ve bu suretle yaptığı değerlendirmeler doğrultusunda kendi anlam ve değerini fark edebilmektedir.

Buna göre, insanın kendi değerini fark etmesi aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) Bilimsel çalışma yapmasına
- B) Otoritelere boyun eğmesine
- C) Refleksif bir düşünüş sergilemesine
- D) Yeni ve özgün görüşler geliştirmesine
- E) Toplumsal yaşama uyum sağlamasına

40. Sokrates, herkeste var olan doğruyu ortaya çıkarabileceğine inanır. Bunun için kölesini yanına çağırır ve köleye kenarı iki ayak uzunluğundaki bir karenin alanını iki katına çıkardığımızda bir kenarının kaç ayak geldiğini hesaplatır. Sokrates bu konuşma esnasında hiçbir şekilde sorunun doğru cevabını söylemez. Sadece kölenin verdiği cevaplardaki yanlış yerleri söyleyerek onların doğrularını buldurmayı sağlar. Böylece bilginin doğuştan geldiğini ve doğru soruların sorulmasıyla o bilginin açığa çıkacağını ispatlamış olur.

Bu parçaya göre Sokrates aşağıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?

- A) Bilmenin hatırlamak olduğunu
- B) Doğru bilginin olanaksızlığını
- C) Doğruluğun ölçütünün fayda olduğunu
- D) Sezgiye dayanan bilginin doğru olduğunu
- E) Doğru bilgiye deneyimle ulaşıldığını

41. Pragmatizm'e göre teoriden çok pratiğe ve sonuca önem verilmelidir. Örneğin, tüm insanların keyifle izlediği bir TV reklamı hayal edin. Reklam karşısında adeta hipnotize olur gibi ekrana kilitleniyor ve kesinlikle kanal değiştirmiyorsunuz. Bu reklam sizi güldüren veya şaşırtabilen özellikte bir reklam olsun. Tıpkı sizin gibi milyonlarca insanı şaşırtma veya güldürme özelliğine sahip olan bu reklam, ürünün satışlarını hiç veya beklenen oranda artıramıyorsa pragmatizm anlayışıyla başarısız bir reklam demektir. Pragmatik düşünen üretici, insanların bu reklama kilitli kalmasıyla ilgilenmeyecek ve doğrudan satışlara olan etkisini ele alarak başarısız bir reklam olduğuna kanaat getirecektir.

Buna göre pragmatistler için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İnsan boş bir akılla dünyaya gelir.
- B) Bilmek, egemen olmaktır.
- C) Doğru bilgi insana fayda sağlayan bilgidir.
- D) Bilgi, kişiden kişiye ve zamana göre değişir.
- E) En doğru bilgi, hiçbir şey bilmediğini bilen kişinin bilgisidir.

42. Platon, Aristoteles, Farabi, Hegel gibi düşünürlere göre insan bilgisinin sınırları yoktur. Başka bir ifadeyle, insan sahip olduğu bilgiler aracılığıyla hem doğal ve fiziksel dünya hem de metafizik olarak nitelendirilen Tanrı, ruh gibi konular hakkında bilgi edinebilir.

Bu düşünürlerin yaklaşımında, aşağıdakilerden hangisine karşı çıkıldığı söylenebilir?

- A) Doğruluğundan şüphe edilmeyecek bilgilerin olduğuna
- B) Duyuların verdiği bilgilerin insanı yanıltabildiğine
- C) Bilginin alanında yalnız duyulanabilir varlıkların bulunduğu
- D) Bilginin kaynağında aklın yer aldığına
- E) İnsanın her tür problemi felsefi olarak inceleyebildiğine

78. Modern felsefe özellikle İngiltere’de Francis Bacon, Fran-
sa’da ise Rene Descartes ile şekillenmiş ve yeni dünya dü-
zeninde önemli rol oynamıştır. Modern felsefenin kurucusu
olarak da bilinen Descartes’in felsefe ve bilim alanındaki
çalışmaları ayrı bir felsefe akımını ortaya koymuştur.

**Bu bilgilere göre modern felsefe anlayışı hakkında aşağı-
dakilerden hangisinden söz edilemez?**

- A) Rasyonel bir tutum içermesi
B) Bilim ve felsefenin iç içe olması
C) Dinsel ve geleneksel düşüncelere bağlı kalması
D) Akılsal temellendirmelere dayanması
E) Sistemli olması
79. Aşağıdakilerden hangisi Rönesans felsefesinin özellik-
lerinden biri değildir?
- A) Aklın dinî inançlara öncülük etmesi
B) Olgular anlamaya yönelik bilimsel yöntemlerin kullanıl-
ması
C) Akla ve bilime olan güvenin artması
D) Doğa bilimleri arasında nedensellik ilkesinin benimsen-
mesi
E) Matbaanın basılması ile birlikte bilimsel devrimlerin hız
kazanması

80. 15. yüzyılda kâğıdın Batı uygarlığına girişiyle birlikte mat-
baanın bulunmasının Rönesans’ın ortaya çıkışında önemli
bir etki yaptığı kabul edilir. Bu gelişmelerin bilgi ve kültür
ile öğrenim faaliyetinin üniversite dışına yayılımında, daha
önce üzerlerinde düşünce adamlarının çalışmış olduğu el
yazması metinlerin geniş kitlelere erişmesinde ve bu ara-
da eğitim ve kültür dili olmayan ulusal dillerin gelişmesinde
doğrudan etkili olduğu söylenebilir.

**Bu parçada Rönesans’ın ortaya çıkmasında etkili olan
hangi unsurdan söz edilmiştir?**

- A) Teknik araç ve gereçlerin kullanılmaya başlanması
B) Farklı uygarlıklardan çeviriler yapılması
C) Dogmatik düşüncenin yıkılması
D) Ulus birliğinin sağlanması
E) Otoritelerin sorgulanması

81. Skolastik felsefe özellikle Hristiyan teolojisini rasyonel bir
biçimde anlama ve bilme çabasıdır. Burada önemli olan
dinî inançlardır. Akıl ve inanç sürekli çatışma içinde olmuş
fakat inanç baskın gelmiştir. Rönesans ile başlayıp 17.
yüzyıla kadar devam eden modern düşünce sistemi ortaya
çıkmıştır. Bu dönemde birey ön planda tutulmuş ve aklın
ilkeleri teoloji veya dinî ilkelerin önüne geçmiştir. Bu yüz-
den modern düşünce, felsefenin bilimi ve bilimsel yöntemi
temele alan düşünce sistemidir.

**Buna göre felsefeyi bilimsel düşünmeye iten asıl süreç
aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Metafizik olayların akılla temellendirilmesi
B) Dinsel inançların bilime öncülük etmesi
C) Bireyin her şeyin ölçütü olarak kabul edilmesi
D) Geleneksel toplum yapısına uygun düşüncelerin hızla
yayılmaması
E) Bilimsel düşüncelere öncülük eden birey temelli özgür
düşünme ortamının ortaya çıkması

82. John Locke’a göre insan zihni doğuştan boş bir levhadır.
İnsan zihni zamanla deneyimler ve tecrübeler ile bilgi edi-
nir. İnsan akli doğuştan bütün niteliklerden yoksundur. De-
neyimler zihnimize doğru bilgilerin aktarmasına yardımcı
olur.

**Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşı-
labilir?**

- A) İnsan zihni yaşantılarla bilgi edinir.
B) Doğuştan bilgiler vardır; sadece deneyimler sayesinde
hatırlarız.
C) İnsan zihni hiçbir bilgiye ulaşamaz.
D) Zihin sadece olgusal olan varlıkları kavrayabilir.
E) Doğuştan gelen bilgiler yanıltıcıdır.

83. Rasyonalizm, özellikle Rönesans dönemi ile birlikte başta
bilim ve felsefe olmak üzere birçok alanda etkinliğini hisset-
tirmiştir.

**Bu parçaya göre Rasyonalizm ile ilgili olarak aşağıda-
kilerden hangisine ulaşılamaz?**

- A) Aklın ilkeleri esas alınmıştır.
B) Doğa olayları akıl yasaları ile yorumlanmıştır.
C) Bilimsel bilgiler akıl yasalarına uygundur.
D) Bilginin asıl ve temel ölçüsü akıldır.
E) Deneyimlere dayalı bilgi vardır.

111. A. Comte insanın tarih boyunca üç farklı evreden geçtiğini söylemektedir. Buna üç hâl yasası adını verir. Bunlar:

- Teolojik evre
- Metafizik evre
- Pozitif bilim evresidir.

A. Comte'un üç hâl yasasına göre aşağıdakilerin hangisinden söz edilemez?

- İnsan olup biten tüm olguları başlangıçta teoloji ile anlamaya çalışmıştır.
- Tanrı ve dinsel anlayış zamanla doğa üstü olaylarla açıklanmaya başlamıştır.
- Pozitif bilim evresinde Tanrısal kaynaklı yasalar bilimsel olgularla kanıtlanmaya çalışılmıştır.
- İnsan, olgular arasındaki değişmez yasaları pozitif evrede bilimle anlamaya çalışmıştır.
- Pozitif evrede deney ve gözlem etkindir.

112. Dilthey'a göre bilme olanağını veren, insanlık içerisinde tarihsel olarak gelişmiş olan şeyler, yani tinsel olgulardır. Dilthey, metodolojisini tin bilimleri ile ilişkilendirir. Dilthey, tarihsel ve toplumsal gerçekliği konu alan bilimlerin tümüne birden tin bilimleri adını vermiştir. "Tin bilimi kavramı, bu bilimleri bir bütün olarak kurma olanağı sağlar; bu bütünün doğa bilimleri karşısındaki sınırları, en sonunda, ancak yine bu bilimlerin ortaya koydukları yapıtlar içerisinde ortaya konup aydınlatılabilir."

Doğa Bilimlerine Karşı Tin Bilimleri

Bu parçada Dilthey'in bilim kuramı hangi felsefe anlayışı içinde ele alınabilir?

- Tarihsel olgular kendini tinsel varlıkta açığa çıkarır.
- Toplumsal koşullar bilime yön verir.
- Doğa bilimleri ancak akıl ve mantık ilkelerine göre bilinir.
- Doğa bilimleri tarihsel olarak değişir.
- Doğa bilimleri ve nesnel olgular ancak tinsel bilim ile açıklanabilir.

113. S. Mill'e göre ahlak yasaları sadece bir insan için değil tüm bireyler için fayda sağlamalıdır. Tüm insanlar için olabildiğince iyi olanı istemek ahlaki bir eylemdir.

Bu parçada savunulan felsefe yaklaşımı aşağıdakilerden hangisidir?

- Hedonizm
- Panenteizm
- Sosyalizm
- Utilitarizm
- Kapitalizm

114. "Dilin sınırları düşüncenin sınırlarıdır." diyen L. Wittgenstein 20. yüzyılın belki de en önemli düşünürlerindedir. Özellikle dil felsefesi alanında önemli çalışmalara imza atmıştır. Dilin sınırlarını ve yapısını belirlemeye çalışan Wittgenstein sembolik bir bilim dilini oluşturmak istemiştir.

Bu parçada dil felsefesini konu alan felsefe akımı aşağıdakilerden hangisidir?

- Fenomenoloji
- Analitik felsefe
- Eleştirel felsefe
- Mantıksal pozitivizm
- Hermeneutik

115. 20. yüzyıl felsefesi Fransız devrimi ve Aydınlanma felsefesinin sonuçlarını kendi dönemi içinde ele almış ancak bu dönemde ana akımların daha çok toplumsal çözümler üzerinde durulduğu görülmüştür. Bilim, sanat, edebiyat ve dil alanındaki gelişmelerin özellikle sembolik mantık, analitik felsefe ve edebi metinler üzerindeki etkisi yaygınlaşmıştır.

Buna göre 20. yy felsefesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisinden söz edilebilir?

- Tarihsel süreçte toplumsal sorunları ele almıştır.
- Dini ve mistik olayların etkisinde kalmıştır.
- Dil ve sanat alanındaki gelişmeler bilime yansımıştır.
- Sembolik mantık ve toplum bilimleri önem kazanmıştır.
- Geleneksel felsefe anlayışı bu dönemde devam etmiştir.

SONDAJ

KAREKODU OKUT
VIDEO ÇÖZÜME ULAŞ

(Herhangi bir karekod okuyucu ile okutabilirsiniz.)

88 SORUDA

TYT

DİN KÜLTÜRÜ VE
AHLAK BİLGİSİ

1. içerik

- Bilgi ve İnanç
- Din ve İslam
- İslam ve İbadet
- Gençlik ve Değerler

ÖSYM KONU ANALİZİ

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
-	-	-	1	1	2	2	1	2	2	-	2

3. içerik

- Dünya ve Ahiret
- Kur'an'a Göre Hz. Muhammed (s.a.v.)
- Kur'an'da Bazı Kavramlar
- İnançla İlgili Meseleler
- Yahudilik ve Hristiyanlık

ÖSYM KONU ANALİZİ

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
-	-	-	2	1	1	1	1	1	1	2	4

2. içerik

- Allah İnsan İlişkisi
- Hz. Muhammed ve Gençlik
- Din ve Hayat
- Ahlakî Tutum ve Davranışlar
- İslam Düşüncesinde İtikadi, Siyasi ve Fikhi Yorumlar

ÖSYM KONU ANALİZİ

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

4. içerik

- İslam ve Bilim
- Anadolu'da İslam
- İslam Düşüncesinde Tasavvufi Yorumlar
- Genel Dinî Meseleler
- Hint ve Çin Dinleri

ÖSYM KONU ANALİZİ

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
-	-	-	1	1	-	2	2	1	-	1	2

Sözlük

İman: Allah'ın (c.c.) bir ve tek olduğuna ihlasla (samimiyetle) inanıp Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamberliğini kabul etmek, onun Kur'an-ı Kerim aracılığıyla getirdiklerine inanmak ve bunlara teslim olmaktır.

Âbit: Bütün varlığıyla Allah'a (c.c.) yönelen, İslam dininin gereklerini gerçek anlamıyla yaşamak.

Adalet: Doğruluk, eşitlik, denklik, denge, gerçeğe uygun hükmetme, doğru yolu izleme, dürüstlük, tarafsızlık gibi anlamlara gelen kavramdır.

Âdet: Bir önceki nesilden görüldüğü şekliyle tekrarlanan toplumsal alışkanlıklardır.

Adil: Hakkı teslim etmek, kim olursa olsun eşit muamelede bulunmak.

Agnostisizm: Sözlükte "bilinmezlik ya da bilinemezlik" anlamına gelen agnostisizm, özellikle Tanrı hakkında kesin bilgi elde etmenin mümkün olmadığını savunan felsefi yaklaşımdır.

Ahd-i atik: Hristiyan kutsal kitabı Kitab-ı Mukaddes'in ilk bölümü.

Ahd-i cedid: Hristiyan kutsal kitabı Kitab-ı Mukaddes'in ikinci bölümü.

Ahde vefa: Sözünde durmak, verdiği sözlere bağlı kalmak, özü sözü doğru olmak.

Ahret: İlk anlamındaki "evvel" kelimesinin zıttı olup "son" demek.

Akide: Kuvvetle benimsenen görüş tarzı, inanç.

Aklî Delil: Bütün öncülleri akla dayanan delildir.

Âlim: Allah'ın (c.c.) kitabı başta olmak üzere Hz. Peygamber'in hadislerini ve sünnetini bilen, diğer İslami ilimlerden gerektiği şekilde haberdar olup ileri seviyede bilgi birikimine ulaşan kimse.

Amel: Dünya ve ahirette ceza veya mükâfat konusu olan, iradeye dayanan her türlü iş ve davranış demektir.

Ashab-ı Kehf: "Rab'lerine inanmış gençler."

Ateizm: Tanrı anlamına gelen teizmin birleşiminden oluşan ve Tanrı'nın var olmadığı inancına dayanan felsefe akımı.

Ayne'l-yakin: Bir şey hakkında duyularımızla bizzat elde ettiğimiz kesin bilgidir.

Azab: Allah'ın (c.c.) günahkârları dünya veya ahirette vereceği ceza sıkıntısı ve eziyet.

Ba's: Öldükten sonra tekrar dirilmek.

Bâri: Yaratmak.

Bâsit: Rızıkı genişleten.

Berzah: Kabir hayatı.

Beytül-Hikme: Abbasi Halifesi Me'mun zamanında Bağdat'ta kurulan akademiye verilen isimdir.

Cehennem: Ahirette kâfirlerin sürekli kalacağı, günahkâr mü'minlerin günahları ölçüsünde cezalandırılmak üzere kalacağı azap yeri.

Cennet: Çeşitli nimetlerle bezenmiş ve mü'minlerin içinde ebedî olarak kalacakları ahiret yurdu.

Cihat: Söz ve fiille bütün kuvvetini harcayarak çalışma, yorulma, aşırı gayret etme.

Dalalet: Doğru yoldan sapma, haktan yüz çevirip batıla yönelme, ilahi buyruklara aykırı davranma.

Dârü's-selâm: Esenlik şehri demektir.

Defin: Ölüyü gömme.

Deizm: Tanrı'nın varlığına inanmakla birlikte zamanla Tanrı'nın yaratma dışındaki sıfatlarını reddeden düşüncenin adı olmuştur. Bu düşünceye sahip kişilere de deist denir.

Diaspora: Yahudi tarihinde I. Mabet Dönemi'nden sonra Kenan toprakları dışında yaşayan Yahudiler için kullanılan kavram.

Din: Allah (c.c.) tarafından vahiy yoluyla gönderilen, insanları kendi özgür iradeleriyle iyiye ve doğruya yönlendirmeyi amaçlayan ilahi kurallar bütünüdür.

Divân-ı Hikmet: Hoca Ahmed Yesevî'ye ait olan ve Türkçe yazılan esere verilen addır.

Divân-ü Lugâti't-Türk: Kaşgarlı Mahmud'un kaleme aldığı ilk Türkçe sözlüktür.

Divan: Hâfız'ın kaleme aldığı eseri.

Ebru: Elde hazırlanmış boyaaların su üzerine serpilip kâğıda transfer edilmesiyle oluşan bir sanattır.

Ehl-i beyt: Hz. Muhammed'in (s.a.v.) ev halkı, ailesine verilen isim.

Ehl-i Sünnet: Hz. Peygamber ile sahabenin, dinin temel konularında takip ettikleri yolu benimseyenlere verilen addır.

Ekmel: Mükemmel, en kâmil, eksiği olmayan, en mükemmel.

El-alim: "Gerek duyular âlemine gerekse duyularla kavranılamayan âleme ait her şeyi bütün ayrıntılarıyla bilen." anlamında kullanılan Allah'ın (c.c.) isimlerinden biri.

El-Emin: Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) doğru ve güvenilir anlamında lakabı.

El-Kânun fi't-Tıb: İbn Sinâ'nın kaleme aldığı eseri.

Endülüs: İber Yarımadası'na (İspanya ve Portekiz) Müslümanlar tarafından verilen isimdir.

Erdem: Ahlakın övdüğü iyi olma, alçak gönüllülük, yiğitlik, doğruluk vb. niteliklerin genel adı, fazilet.

Esmâ-i Hüsnâ: Ayet ve hadislerde geçen Allah'ın (c.c.) güzel isimleridir.

Eşarilik: Ebû'l-Hasen el-Eşarî'nin görüşleri çerçevesinde şekillenmiş olan bir yorum biçimidir.

Farz-ı Ayn: Dinen sorumlu sayılan her Müslüman'ın yapması gereken davranışlardır.

Farz-ı Kifâye: Bazı Müslümanların yapmasıyla diğerlerinin üzerinden sorumluluğu kalkan davranışlardır.

Farz-ı kifâye: Müslümanların bir kısmı tarafından yapılmıca diğerlerinin sorumluluktan kurtulduğu farzlar.

Farz-ı kifâye: Müslümanların bir kısmı tarafından yapılmıca diğerlerinin sorumluluktan kurtulduğu farzlar.

Farz: Dinin mükelleften yapılmasını kesin ve bağlayıcı şekilde istediği iş ve davranışlar anlamındadır.

Fırka: Sözlükte "ayırma, bölmek; açıklayıp hükme bağlamak" manalarına gelen fark kökünden isim olup insanlar arasından ayrılmış belli bir grup ve topluluğu ifade eder.

Fıtrat: İnsanın doğuştan sahip olduğu ahlak, huy, karakter, tabiat.

Fusûsü'l-Hikem: İbn Arabî'nin kaleme aldığı eseri.

Gasil: Ölünün yıkanması.

Gayb: Gelecek. İnsanın duyuları ve ilmi ile öğrenemediği bir kısmını ancak peygamberlerin haber vermesiyle bilebildiği bir kısmını ise Allah'tan (c.c.) başka kimsenin bilmediği gizli şeyler, âlemler... Sözlük anlamıyla bir şeyin gözden gizli kalması demek olan "gayb" master olmakla beraber "gâib" ile aynı anlamdadır.

Gıybet: Bir insanın arkasından hoşlanmadığı şekilde konuşmak, bunu başkalarına aktarmaktır.

Haç: Hristiyanlığın sembolü sayılan ve birbirini dikey olarak kesen iki çizgiden oluşan artı şekline benzeyen biçim.

Hakka'l-yakîn: Bir şeyi bizzat yaşayarak elde ettiğimiz kesin bilgidir.

Hâlik: Yaradan.

Hanbelilik: Ünlü hadis ve fıkıh âlimi Ahmed b. Hanbel'in görüşlerini esas alan fıkhi ekolün adıdır.

Hanefilik: İmam-ı Azam Ebû Hanîfe'nin görüş ve düşüncelerine dayanan fıkhi ekolün adıdır.

Haram: Allah'ın (c.c.) kesin olarak yasakladığı söz ve davranışlardır.

Haset: Kıskançlık ve çekememezlik.

Haşir: Allah'ın (c.c.) insanları hesaba çekmek üzere tekrar dirilişten sonra bir araya toplaması.

Hat: Güzel yazı yazma sanatı.

Hatemü'n-nebiyyin: Peygamberlerin sonuncusu, kendisinden sonra kesinlikle peygamber gelmeyecek olan anlamında, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) sıfatı.

Hattat: Hat sanatçılarına verilen isimdir.

Haydar-ı Kerrâr: Döne döne saldıran anlamına gelen Hz. Ali'nin lakabı.

Helal: Dinî olarak izin verilmiş, hakkında bir yasaklama ve kısıtlama bulunmayan davranışlardır.

Hidayet: Doğru yola girmek, doğru yolu göstermek.

SORU KAZANIMLARI

1.	9.1.1 İslam'da bilginin kaynaklarını açıklar.	25.	10.1.2 Allah'ın varlığı ve birliği konusunda akli ve nakli delilleri analiz eder.
2.	9.1.1 İslam'da bilginin kaynaklarını açıklar.	26.	10.1.3 İsim ve sıfatlarının yansımalarıyla Allah'ı tanır.
3.	9.1.1 İslam'da bilginin kaynaklarını açıklar.	27.	10.2.1 Kur'an-ı Kerim'den gençlerle ilgili ayetlere örnekler verir.
4.	9.1.1 İslam'da bilginin kaynaklarını açıklar.	28.	10.2.3 Hz. Muhammed ile genç sahabiler arasındaki iletişimi değerlendirir
5.	9.2.1 Kaynağı ve unsurları bakımından din tanımlarını karşılaştırır.	29.	10.2.3 Hz. Muhammed ile genç sahabiler arasındaki iletişimi değerlendirir.
6.	9.2.2 İnsanın doğası ile din arasında ilişki kurar.	30.	10.2.4 Bazı genç sahabilerin öne çıkan özelliklerini örnek alır.
7.	9.2.1 Kaynağı ve unsurları bakımından din tanımlarını karşılaştırır.	31.	10.2.4 Bazı genç sahabilerin öne çıkan özelliklerini örnek alır.
8.	9.2.3 İman ve İslam kavramları arasındaki ilişkiyi fark eder.	32.	10.3.2 İslam dininin kültür, sanat ve düşünce üzerindeki etkilerini analiz eder.
9.	9.2.3 İman ve İslam kavramları arasındaki ilişkiyi fark eder.	33.	10.3.2 İslam dininin kültür, sanat ve düşünce üzerindeki etkilerini analiz eder.
10.	9.2.4 İslam'ın inanç esaslarının özelliklerini ayet ve hadisler ışığında analiz eder.	34.	10.2.1 Kur'an-ı Kerim'den gençlerle ilgili ayetlere örnekler verir.
11.	9.3.1 İslam'da ibadet kavramını ve ibadetin kapsamını açıklar.	35.	10.3.2 İslam dininin kültür, sanat ve düşünce üzerindeki etkilerini analiz eder.
12.	9.3.2 İslam'da ibadetlerin yapılış amacını ve önemini fark eder.	36.	10.3.2 İslam dininin kültür, sanat ve düşünce üzerindeki etkilerini analiz eder.
13.	9.3.3 İbadet yükümlülüğü ile ilgili bazı kavramları sınıflandırır.	37.	10.4.3 İslam ahlakında yerilen bazı davranışları ayet ve hadislerle açıklar.
14.	9.3.4 İslam'da ibadetlerin temel ilkelerini değerlendirir.	38.	10.4.4 Tutum ve davranışlarında ölçülü olmaya özen gösterir.
15.	9.4.1 Değerlerin oluşumuna etki eden unsurları analiz eder.	39.	10.4.1 İslam ahlakının konusu ve gayesini açıklar.
16.	9.4.2 Gençlerin kişilik gelişiminde dinî ve ahlaki değerler ile örf ve âdetlerin yerini tartışır.	40.	10.4.1 İslam ahlakının konusu ve gayesini açıklar.
17.	9.4.2 Gençlerin kişilik gelişiminde dinî ve ahlaki değerler ile örf ve âdetlerin yerini tartışır.	41.	10.5.2 İslam düşüncesindeki yorum farklılıklarının sebeplerini tartışır.
18.	9.4.3 Temel değerleri ayet ve hadislerle ilişkilendirir.	42.	10.5.5 İslam düşüncesindeki amelî fıkhi yorumları tanır.
19.	9.5.1 İslam medeniyeti kavramını izah eder.	43.	10.5.2 İslam düşüncesindeki yorum farklılıklarının sebeplerini tartışır.
20.	9.5.1 İslam medeniyeti kavramını izah eder.	44.	10.5.2 İslam düşüncesindeki yorum farklılıklarının sebeplerini tartışır
21.	9.5.2 İslam medeniyetinin, dünyanın farklı bölgelerindeki etkilerini fark eder.	45.	10.5.3 Dinî yorumlarla ilgili bazı kavramları değerlendirir.
22.	9.5.1 İslam medeniyeti kavramını izah eder.	46.	11.1.1 Hayatı anlamlandırmada ahiret inancının önemini fark eder.
23.	10.1.5 İnsanın Allah ile irtibat yollarını fark eder.	47.	11.1.3 Ahiret hayatının aşamalarını ayet ve hadislerle temellendirir.
24.	10.1.1 Allah inancının insan hayatındaki yeri ve önemini yorumlar.	48.	11.1.3 Ahiret hayatının aşamalarını ayet ve hadislerle temellendirir.

1. Renklerin ustası olarak anılan büyük bir ressamın öğrencisi eğitimi tamamlamış. Büyük usta öğrencisini uğurlarken yaptığı resmi şehrin en kalabalık meydanına koymasını ve yanına da kırmızı bir kalem bırakmasını, halktan beğenmedikleri yerlere çarpı koymalarını rica eden bir yazı ilişti. Öğrenci birkaç gün sonra resme bakmaya gittiğinde resmin çarpılar içinde olduğunu görmüş. Üzüntüyle ustasına gitmiş. Usta ressam üzülmemesini ve yeniden resme devam etmesini önermiş. Öğrenci resmi yeniden yapmış. Usta yine resmi şehrin en kalabalık meydanına bırakmasını istemiş fakat bu kez yanına bir palet dolusu çeşitli renklerde boya ile birkaç fırça koymasını ve yanına da insanlardan beğenmedikleri yerleri düzeltmesini rica eden bir yazı ile bırakmasını önermiş. Öğrenci denileni yapmış. Birkaç gün sonra bakmış ki resmine hiç dokunulmamış. Sevinçle ustasına koşmuş. Usta ressam şöyle demiş: “İlkinde insanlara fırsat verildiğinde ne kadar acımasız bir eleştiri sağanağı ile karşılaşılabileceğini gördün. Hayatında resim yapmamış insanlar dahi gelip senin resmini karaladı. İkincisinde onlardan yapıcı olmalarını istedin. Yapıcı olmak eğitim gerektirir. Hiç kimse bilmediği bir konuyu düzeltmeye cesaret edemedi. Emeğinin karşılığını, ne yaptığından haberi olmayan insanlardan alamazsın. Sakın emeğini bilmeyenlere sunma ve asla bilmeyenle tartışma.

Bu hikaye ile aşağıdaki ayetlerden hangisi arasında anlamca bir bağlantı kurulabilir?

- A) “Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün bir-biri ardınca gelip gidişinde selim akıl sahipleri için elbette ibretler vardır.”
(Âl-i İmrân, 190. ayet)
- B) “Hakkında kesin bilgi sahibi olmadığın şeyin peşine düşme. Çünkü kulak, göz ve kalp bunların hepsi ondan sorumludur.”
(İsrâ, 36. ayet)
- C) “... Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?...”
(Zümer, 9. ayet)
- D) “ İnsan ancak çabasının sonucunu elde eder.”
(Necm, 39. ayet)
- E) “Allah içinizden iman edenlerin ve kendilerine ilim verilenlerin derecelerini yükseltir.”
(Mücâdele, 58. ayet)

YAYIN DENİZİ PRO

2. Allah (c.c.), insandan duyularını kullanarak çevresini ibret ve hayretle incelemesini ve akıl süzgecinden geçirerek imana ulaşmasını ister. İnsan bilgiye bu üç kaynağın birlikte işleyişiyle varır. Bilgi edinme yollarının hepsi birbiriyle irtibatlıdır. Alanları farklı olsa da yerli yerinde ve beraber kullanılarak doğru bilgi, doğru inanç ve doğru davranışa ulaşılır. İslam düşüncesinde selim akıl, doğru haber ve salim duyular herkes için geçerli olan nesnel bilgi kaynaklarıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bilginin kullanımında dikkat edilmesi gereken hususlardan biri değildir?

- A) Elde edinilen bilginin kaynağı muhakkak kontrol edilmeli ve bilginin doğruluğu diğer kaynaklardan da teyit edilmelidir.
- B) Bilgi kullanılırken tam olarak bilgi sahibi olunmalı eksik bir bilgi ile bir iş yapılmamalıdır.
- C) İslam’da elde edilen bilgiler muhakkak araştırılmalı, incelenmeli ve irdelenmelidir.
- D) Sezgi, rüya, keşif ve ilham gibi çeşitli bilgi kaynaklarına herkes tarafından kabul edilen bilgi kaynağı gözüyle bakılmalıdır.
- E) Bilginin kullanımında hukuki, dinî ve insani kurallara riayet edilmelidir.

3. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde öğrencilerine İslam’da bilginin aşamalarını öğretmek isteyen Ali Öğretmen, şu örneği vererek konuyu temellendirmeye çalışmıştır: “Ölümün var olduğunu hem de hak olduğunu, herkesin bir gün başına geleceğini bilmek ve hem de buna inanmakI..... derecesinde bir bilgidir. Arkadaşlarından veya akrabalarından bir kişinin ölümüne şahit olmak iseII..... derecesinde bir bilgidir. İşte bu derecede, kişi var olduğunu kesin olarak bildiği, inandığı şeye artık gözleri ile şahit olmuştur. Ayrıca kişinin kendi ölümü yani ölümü tatması iseIII..... derecesinde bir bilgidir.

Bu parçada verilen numaralı alanlara sırasıyla aşağıdakilerden hangileri gelmelidir?

I	II	III
A) Aynel Yakın	İlmel Yakın	Hakkal Yakın
B) Hakkal Yakın	Aynel Yakın	İlmel Yakın
C) İlmel Yakın	Aynel Yakın	Hakkal Yakın
D) Aynel Yakın	Hakkal Yakın	İlmel Yakın
E) İlmel Yakın	Hakkal Yakın	Aynel Yakın

25. Kur'an-ı Kerim bazı ayetlerle Allah'ın (c.c.) varlığını zihinlere yaklaştırmayı amaçlar. İnsanların akıllarına ve kalplerine seslenerek ayetlerdeki gerçekleri düşünmelerini ister. Yani bu konuda akıl ve duyularına seslenerek doğru yolu göstermeyi amaçlar. Böylece Kur'an insanların Allah'ın (c.c.) varlığıyla ilgili doğru çıkarımlar yapmalarına yardımcı olur. İnsanın Allah (c.c.) inancına ulaşması için aklın ve kalbin birlikte çabalaması gerekmektedir. İnsanlar, basit çıkarımlarla Allah'ın (c.c.) varlığı ve birliği fikrine kolaylıkla erişebilirler. Hayatta hiçbir şey kendiliğinden ve tesadüfen olamaz. Tüm varlıkları meydana getiren bir sebep bulunur. Her elbise bir terziye, her sıra bir marangoza ve her resim bir ressamı ihtiyacı duyar. Ressam olmadan bir resmin meydana gelmesi mümkün değildir. Evren de yoktan var olduğuna göre onu da yaratan bir güç vardır. O da yüce Allah'tır. (c.c.)

Bu parçadaki bilgiler ile aşağıda yer alan ayetlerden hangisi aynı doğrultuda değildir?

- A) "Göğün nasıl yükseltildiğine, dağların nasıl dikildiğine, yeryüzünün nasıl yayıldığına bakmazlar mı?"
(Gâşiye, 18-20. ayetler)
- B) "Mallarını gece ve gündüz, gizli ve açık olarak hayra sarfedenler için Rabb'leri nezdinde ecirleri vardır; onlar için ne korku olacak ne de üzüleceklerdir."
(Bakara, 274. ayet)
- C) "O, geceyle gündüzü, Ay'la Güneş'i hizmetinize verdi; yıldızlar da O'nun emrine boyun eğmişlerdir. Bunda aklını kullanan bir topluluk için önemli ibretler vardır. Sizin için yerden türlü renklerde bitirdiği şeyler de böyle; bunda da düşünüp taşınan bir kavim için büyük ibret vardır."
(Nahl, 12-13. ayetler)
- D) "Onlar ayaktayken, otururken ve yanları üzerine yatarken Allah'ı anarlar. Göklerin ve yerin yaratılışı üzerinde düşünürler. 'Rabbimiz! Bunu boş yere yaratmadın, seni eksikliklerden uzak tutarız. Bizi ateş azabından koru.' derler."
(Âl-i İmrân, 191. ayet)
- E) "Yeryüzünü sizin için bir beşik yapan, onda size yollar açan ve gökten su indiren Allah'tır. Onunla her çeşitten çift çift bitkiler çıkardık."
(Tâhâ, 53. ayet)

26. İnanan bir kimsenin Allah'a (c.c.) yönelip Allah'a gönülden bağlanması için zihin ve gönül dünyasının aydınlığa kavuşması gerekir. Bu da ancak Cenab-ı Hakk'ın güzel isimleri ve yüce sıfatları hakkında bilgi edinmekle gerçekleşir. Yüce Allah bilinmeyi ve tanınmayı hak eden bir varlıktır. Allah'ın zatı (c.c.) zaman ve mekân boyutlarının ötesindedir. Hiçbir varlığa benzemez. Duyu organlarıyla kavranamaz. Bu nedenle insan Allah'ı ancak isim ve sıfatlarıyla tanıyabilir.

Aşağıda Yüce Allah'ın (c.c.) sıfatlarıyla ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kıdem: Allah'ın dilemesi demektir. Allah (c.c.) bir şeyin var olmasını dilerse var eder.
- B) Vahdaniyet: Allah'ın (c.c.) bir olması demektir. Allah (c.c.) tektir. Eşi, benzeri, ortağı yoktur.
- C) Vücut: Allah'ın (c.c.) var olması demektir. Allah (c.c.) vardır ve O'nun yokluğu düşünülemez.
- D) Tekvin: Yaratmak demektir. Yüce Allah (c.c.) kudret ve tekvin sıfatıyla dilediğini yoktan yaratır.
- E) Muhalefetü'n LilHavâdis: Sonradan yaratılmışlara benzemek demektir.

27. Gençlik; çocukluk ve erişkinlik arasında yer alan gelişme ve bağımsız yaşamaya hazırlanma ile birlikte bedensel, toplumsal ve ruhsal olgunlaşma dönemidir. İnsanoğlunun hayat safhalarından biri olan gençlik, Kur'an-ı Kerim'de ve hadis-i şeriflerde önemle vurgulanmış ve gençlerin ne şekilde yetiştirilmesi ve nasıl bir hâl üzere olması gerektiği açıkça beyan edilmiştir. Kur'an-ı Kerim'de, gençliğine vurgu yapılan şahsiyetlerle ilgili maktalarda (âyet-i kerimelerden oluşan bölümler) gençlik vasfı bazen ağırlıklı olarak vurgulanmış bazen ise atıfla iktifa edilmiştir. Bu gençlerin bir kısmı da Roma İmparatorluğu Dönemi'nde yaşamış, Vali tarafından öldürülmek istenen Ashab-ı KeHF olarakta bilinen 7 kişidir.

Bu bilgilerden hareketle aşağıdakilerden hangisi Ashab-ı KeHF ile ilgili yanlış bir bilgidir?

- A) Kur'an'da bu gençlerden "Rab'lerine inanmış gençler" şeklinde söz edilmektedir.
- B) Gördükleri baskı ve zulümden dolayı içlerinden bazıları dinlerinden dönmüştür.
- C) İnançlarını açıkça dile getirerek içinde buldukları topluma karşı çıkmışlardır.
- D) Putperest bir kavmin içinde olmalarına rağmen Allah'ın (c.c.) varlığına ve birliğine inanmışlardır.
- E) İnançlarından ötürü taşlanarak öldürülmekten veya dinlerini zorla değiştirmekten kurtulmak için mağaraya sığınmışlardır.

69.

-----?-----

610 yılında Hz. Muhammed'e (s.a.v.) inen ilk vahiy ile birlikte başlayan İslam dininin yayılma süreci hızlı bir şekilde gerçekleşmiştir. Daha Hz. Peygamber hayatta iken İslam dini bütün Arabistan yarımadasında kabul edilmiş ve Müslümanlar dönemin güçlü imparatorluklarıyla rekabet edecek duruma gelmiştir. Daha sonra gelen Hulefa-i Raşidin (Dört Halife) Dönemi'nde ise İslam, Orta Asya ve Anadolu topraklarına kadar ulaşmıştır. Avrupa için karanlık bir dönem olan Orta Çağ'da Müslümanlar ilmi çalışmaları ile bilime yön vermişlerdir. Hatta Osmanlı İmparatorluğu ile dünyanın en büyük ve en güçlü medeniyetlerinden birini kurmuşlardır. İslam medeniyetinde bilimsel süreci başlatan ilmi çalışmalar öncelikle vahiyle oluşmaya Müslümanların başta dinî ilimler olmak üzere insanlığın faydasına olan her türlü bilgiye yönelmelerine vesile oldu. İslam bilim tarihinde öncelikle dinin iki ana kaynağı olan Kur'an ve sünnetin anlaşılması ve yorumlanmasına odaklanmış bir ilmi faaliyetin olduğu görülmektedir. Bu kapsamda hadis, tefsir, fıkıh ve kelim gibi ilim dalları oluşmuştur.

Bu parçaya gelebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İslam Medeniyetinde Öne Çıkan Eğitim Kurumları
- B) İslam Dininde Akıl ve Bilime Verilen Önem
- C) Müslüman Düşünürlerin Bilime Olan Katkıları
- D) İslam Medeniyetinde Bilim ve Düşüncenin Gelişimi
- E) Müslümanların Bilim Alanındaki Öncü ve Özgün Çalışmaları

70. Din, Yüce Allah (c.c.) tarafından insanlara peygamberler aracılığıyla bildirilen kurallar bütününe denir. Dinin kaynağı her şeyi yaratan, yaşatan ve her an kontrolü altında tutan Allah'tır. (c.c.) Allah (c.c.), sonsuz ilim ve kudreti ile yarattığı kâinata kusursuz bir sistem kurmuştur. Her varlık, bu sistemin işleyişi içerisinde mevcudiyetini sürdürür. Yüce Allah'ın (c.c.) kader kavramı çerçevesinde koyduğu ve yönettiği bu sisteme ---- veya ---- denir.

Bu parçadaki boşluklara aşağıdaki kavramlardan sırasıyla hangileri getirilmelidir?

- A) âdetullah - sünnetullah
- B) seyfullah - hablullah
- C) sünnetullah - nurullah
- D) sıbğatullah - seyfullah
- E) âdetullah - nurullah

71. İslam Dini bilim, öğrenme, öğretme, eğitime, yetiştirme ve olgunlaştırma dînidir. Çünkü Kur'an'ın bütün âyetlerinde temel yönünden Hz. Peygamber (s.a.v.) tarafından öğrenme ve onun aracılığıyla öğretme vardır. Her âyet, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak bir öğrenme ve öğretmedir, Hz. Peygamber (s.a.v.) vahiy yoluyla Allah'tan (c.c.) öğrendiklerini Müslümanlara öğretirdi. Anlamadıkları hususları izah eder ve belirli bir olgunluğa erişirene kadar eğitici faaliyetlerine devam ederdi.

İslam medeniyetinde yüksek seviyede ilmi araştırmalar ve tercüme faaliyetlerinin yapıldığı eğitim kurumu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Daru'l-erkam
- B) Beytü'l-hikme
- C) Beytü'l-mal
- D) Beytü'l-erkam
- E) Daru'l-kurra

72. Tarih boyunca eğitim ve öğretime önem veren Müslümanlar bunun paralelinde eğitim müesseselerine de önem vermişlerdir.

Aşağıda parantez içinde verilen kavramlardan hangisinin açıklamasında yanlışlık yapılmıştır?

- A) Bugünkü anlamda ilkokul seviyesinde okuma yazma eğitimlerinin verildiği okullardır. (Medrese)
- B) Hadis ilimlerinin öğretildiği ve hadis ilimlerinde uzmanların yetiştirildiği yüksek öğretim kurumlarıdır. (Daru'l-hadis)
- C) Kur'an öğretilen ve hâfız yetiştirilen mekteplerin, kıraat eğitimi yapılan medrese veya bölümlerin genel adıdır. (Daru'l-kurra)
- D) İslam dünyasında klasik hastanelerin genel adıdır. (Bimaristan)
- E) İslam medeniyetinde yüksek seviyede ilmi araştırmalar ve tercüme faaliyetlerinin yapıldığı eğitim kurumlarıdır. (Beytü'l-hikme)

